

*Εκαμε τὴν κοιλιά του ἀδάρι (ἔφαγε κατὰ κόρον) Κρήτ. Ἄμπάρ' γίν'κιν ἡ καρδιά μ' (ἡ καρδία μου ἐπληρώθη πολλῆς θλίψεως) Μακεδ. Ἄμπάρι σιτάρι ἔχει, ἄμπάρι κριθάρι ἔχει (ἄμπάρι=ἄν πάρη. Λογοπ.) Πελοπ. || Παροιμ. Τ' ἀδεια-νὸ βαγέτι καὶ τ' ἄδεια ἄμπάρι φίλο δὲν πιάνει (τῶν πτωχῶν οὐδεὶς φίλος) Πελοπ. (Λάστ. κ. ἄ.) Λόια παχὰ κι ἄμπά-ρια ἄδεια (ἐπὶ πτωχῶν καυχωμένων ἐπὶ πλούτῳ) Ἡπ. || Ἄσμ.

*Εα, ὄροκο μι, ε' ἄμπάρι, | νὰ ντι δοῦ μαργαριτάρι (ἐλθέ, τέκνον μου, εἰς τὸ ἄμπάρι διὰ νὰ σοῦ δώσω κτλ. Πρόκειται ἐνταῦθα περὶ ἄμπαριοῦ χαμηλοῦ χρησιμοποιομένου καὶ ὡς ἀνακλίντρου) Τσακων.

Τὸ ψωμί ναι ε' τὸ ἄμπάρι | καὶ ἄς πάνη νὰ τὸ πάρη Ἡπ.

Πῶχει τὰ γρόσια μέσ' ε' τὸ ἄμπάρ' καὶ τὰ φλουριὰ μέσα ε' τὴν κὰδ'

Θράκ. (Μάλγαρ.) Πβ. ἄρκλα, κασσόνι. β) Οἴκημα χρησιμοποιοῦμενον παλαιότερον ὡς ἀποθήκη πρὸς φύλαξιν τοῦ φόρου τῆς δεκάτης Κρήτ. Πόντ. (Χαλδ. κ. ἄ.)

γ) Ἐν γένει πᾶσα ἀποθήκη Κρήτ. κ. ἄ. 2) Τὸ κύτος τοῦ πλοίου χρησιμοποιοῦμενον ὡς ἀποθήκη κοιν.

β) Μεταφ. 1) Ὁ στόμαχος, σκωπτικῶς Κύθηρ. Μεγίστ. κ. ἄ.: Τί χαμπάρια; — Ἄδεια ναιν ε' ἄμπάρια! Μεγίστ. 2) Ἡ κοιλία, ἐπὶ γυναικὸς Μεγίστ.: Φρ. Ἐγέμισεν πάλε ε' ἄμπάρι (ἔγινε πάλιν ἔγκυος).

άμπαριά ἢ, Σῦρ. Χίος

Ἐκ τοῦ ρ. ἄμπαριάζω ὑποχωρητικῶς.

1) Συνήθως ἐν τῷ πληθ., δύο ὀπαι ἐπὶ τῆς ὀροφῆς εἰδικῆς ἀποθήκης, δι' ὧν εἰσάγονται τὸ ἄχυρον καὶ οἱ δημητριακοὶ καρποὶ Σῦρ. Συνών. τρούλλα. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Πελοπ. (Μαζαίικ.) 2) Καύχημα, ἐπίδειξις (διὰ τὴν σημ. πβ. ἄμπάριασα=ἐφούσκωσα, ὑπερεπλήσθη τροφῆς καὶ ἀρχ. φύσημα=φούσκωμα, ἀλαζονεία) Χίος: Ἄμπαριά τό χει (καυχᾶται ἐπὶ τούτῳ).

άμπαριάζω Ζάκ. Ἡπ. Πελοπ. (Κλουτσιοχ. Σιβ. κ. ἄ.) Χίος κ. ἄ. — Λεξ. Κομ. Δεῖκ Λάουνοδ. Ἡπίτ. ἀδαριάζω Κρήτ. Πελοπ. (Λακων.) κ. ἄ. ἄμπαριάζου Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Μακεδ. Στερελλ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄμπάρι.

1) Μετβ. συγκομίζω, συλλέγω τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς καὶ ἄλλα χρειώδη καὶ βάλλω εἰς τὴν ἀποθήκην, ἀποθηκεύω Ζάκ. Ἡπ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Κρήτ. Μακεδ. Πελοπ. (Λακων. Σιβ. κ. ἄ.) Στερελλ. Χίος κ. ἄ. — Λεξ. Κομ.: Ἄμπάριασα φέτος χίλια ταγάρι ἀραποσίμῃ Ἡπ. β) Συναθροίζω πλοῦτον Χίος: Ἀντὸς ὄλον ἄμπαριάζει γρόσα καὶ κοντεύγει πρὸ νὰ δαδώση (νὰ γίνη πλούσιος). 2) Κρύπτω Πελοπ. (Λακων.): Τί ε' ἀδάριασες; 3) Ἀμτβ. καὶ μεταφ. ἐξογκοῦμαι διὰ πολυφαγίαν, ἐπὶ τε ἀνθρώπων καὶ ζώων Πελοπ. (Κλουτσιοχ. κ. ἄ.): Ἄμπαριάστητε ἢ προβατίνα! Κλουτσιοχ. || Φρ. Ἐφαγα κι ἄμπάριασα! ἄγν. τόπ.

άμπάριασμα τό, Ἡπ. Στερελλ. κ. ἄ. — Λεξ. Δεῖκ

Ἐκ τοῦ ρ. ἄμπαριάζω.

Ἀποθήκευσις, ἐναποταμίευσις, ἐπὶ δημητριακῶν καρπῶν ἐνθ' ἄν.: Τ' ἄμπάριασμα τοῦ ἀραποσιτιοῦ πρέπει νὰ γένηται μὲ ξέρα καὶ ὄχι μὲ βροχερὸ καιρὸ, γιατί χαλάει (ξέρα=ξηρὸς καιρὸς) Ἡπ.

άμπάριζα ἢ, ἄμπάριζα ἔνιαχ. ἄμπάριζα πολλαχ. ἀδάριζα Θήρ. Μέγαρ. κ. ἄ. ἄμπάρ'ζα Εὔβ. (Κύμ.) Στερελλ. (Μεσολόγγ.) κ. ἄ. ἀδάριζα Πελοπ. (Μάν.) ἀδαρίτζα Πελοπ. (Μάν.) ἀδάρ'τζα Σῦρ. (Ἐρμούπ.) ναδάρ'ζα Στερελλ. (Εὔρυταν.) ἄμπάριζα Μακεδ.

Ἐκ τοῦ Ἄλβαν. *ambareze*, ὃ ἐκ τοῦ Ἑλλήν. ἄμπάρρα. Πβ. G Meyer, Etym. Wört. alb. Spr. 9. Ἐν τῷ τύπ. ἀδάριτζα ἔγινε τροπὴ τοῦ ζ εἰς τζ, ὡς καὶ ἐν τῷ ζίζυφο-τζιτζυφο κττ. Τὸ ἀδαρίτζα ἐτονίσθη κατὰ τὰ εἰς-ίτσα.

1) Λίθος τεθειμένος ἐν χώρῳ κυκλικῷ ἐν τῇ ὁμώνυμῳ παιδιᾷ Πελοπ. (Μάν.) β) Χῶρος κυκλικὸς κατὰ τὴν ὁμώνυμον παιδιάν, ὅστις κεῖται ἐν τῷ μέσῳ ἐν ἴση ἀποστάσει ἀπὸ τοῦ ὀρμητηρίου τῶν δύο παιζουσῶν ομάδων Πελοπ. (Μάν.) 2) Παιδιὰ παιζομένη κατὰ ἰδιαφόρους τρόπους, τῶν ὁποίων ὁ κοινότερος εἶναι ὁ ἐξῆς. Τὰ παίζοντα παιδιά διαιροῦνται εἰς δύο ομάδας, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἔχει ἀρχηγὸν λεγόμενον *μάννα*, ἴδιον ὀρμητήριον καὶ τόπον περικεχαραγμένον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγκλείει τοὺς αἰχμαλώτους. Οἱ παίζοντες εἶναι ὅτε μὲν διώκοντες, ὅτε δὲ διωκόμενοι. Δι' ἀπλῆς ἐπαφῆς τῆς χειρὸς ὁ διωκόμενος γίνεται αἰχμάλωτος, ἠττάται δὲ ἡ ὁμάς, τῆς ὁποίας πάντα τὰ μέλη ἔγιναν αἰχμάλωτα (πβ. Δλουκοπ. Ποιὰ παιγνίδ. παίζουν τὰ Ἑλληνόπ. 29 κέξ.) ἐνθ' ἄν.: Παίζομε τὴν ἄμπάριζα. Συνών. ἄμπάρρα 10, ἄμπαρρίτσα 11, ἔμπατος, καλές, σκλάβα, σκλαβάκια, σκλαβιά. Πβ. γελεκάκι, γιουρδάκι.

άμπαριζώνι τό, ἀμάρι. ἄμπαρ'ζών' Στερελλ. (Μεσολόγγ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄμπάριζα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ώνι.

Τὸ ὀρμητήριο ἐκάστης ὁμάδος ἐν τῇ παιδιᾷ, ἣτις καλεῖται ἄμπάριζα. Συνών. ἄμπάρρα 9. Πβ. ἄμπάριζα 2.

άμπαρκάριστος ἐπίθ. Μεγίστ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *μπαρκαριστός <μπαρκάρω κατὰ τὰ ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ. παράγωγα.

1) Ὁ μὴ προσληφθεὶς ὡς ναύτης Μεγίστ. 2) Ὁ μὴ εἰσβίβασθεὶς εἰς τὸ πλοῖον, ἐπὶ ἐμπορευμάτων Μεγίστ. κ. ἄ.: Ἐμειναν τὰ λάδια ἄμπαρκάριστα ἄγν. τόπ.

άμπαρμπέρευτος ἐπίθ. Ζάκ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *μπαρπερευτός <μπαρμπευρεύω.

Ὁ μὴ ξυρισθεὶς. Συνών. ἄμπαρμπέριστος, ἀξύριστος, ἀξουράφιστος.

άμπαρμπέριστος ἐπίθ. πολλαχ. ἀμπαρμπέριστους Μακεδ. ἄμπαρμπέριγος Πελοπ. ἀπερπέριστος Πόντ. (Τραπ.) ἀμπαρμπέριστους Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ἀπερπέριγος Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *μπαρμπεριστός <μπαρμπερίζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ἄμπαρμπέρευτος, ὃ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Ἐπέμ'να πολλὰ ἡμέρας ἀπερπέριστος (ἔμεινα πολλὰς ἡμέρας κτλ.) Τραπ.

άμπαροκάπακο τό, ἀμάρι. ἀδαρουκάπακου Ἰμβρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἄμπάρι καὶ καπάκι.

